

Reindrifftsavtale 1. juli 2022 – 30. juni 2023

I henhold til Hovedavtalen for reindrifftsneringen av 26. februar 1993, har Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindrifftsamers Landsforbund inngatt følgende reindrifftsavtale for avtaleåret 2022/2023, gjeldende fra 1. juli 2022 til 30. juni 2023.

1 Økonomisk ramme for avtaleåret 2022/2023

1.1 Bevilgninger over statsbudsjettet

Partene er enige om en ramme for Reindrifftsavtalen 2022/2023 på 180,0 mill. kroner, jf. vedlegg 1.

Årets forhandlinger gjelder budsjettåret 2023. Forslag til bevilgninger for 2023 innarbeides i statsbudsjettet på ordinær måte gjennom Prop. 1 S (2022-2023) for Landbruks- og matdepartementet.

Reindrifftsavtalen 2022/2023 oversendes Stortinget ved en proposisjon til behandling i vårsesjonen 2022. Proposisjonen vil inneholde forslag til omdisponeringer mellom poster i 2022. Landbruks- og matdepartementet ber også om fullmakt til å iverksette tiltak i den inngatte reindrifftsavtalen som er knyttet til bevilgninger i 2023.

1.2 Priser

Det fastsettes ikke målpris for reinkjøtt i slaktesesongen 2022/2023.

2 Utviklings- og investeringstiltak

Avtalepartene er enige om at det settes av 59,7 mill. kroner til Reindrifftsens Utviklingsfond (RUF) for avtaleåret 2022/2023. Tildelingsrammen til RUF settes lik bevilgningsrammen.

Partene er enige om følgende avsetninger for Reindrifftsens Utviklingsfond:

2.1 Forskning og utvikling

Det øremerkes ikke midler til forskning og utvikling.

Avtalepartene er enige om at følgende områder prioriteres for forsknings- og utviklingsprosjekter under Reindrifftsens utviklingsfond:

- Klimaendringenes påvirkning på reindrifften og mulige strategier for klimatilpasning
- Overvåkning av beiteområder
- Sikring av reindrifftsens arealer
- Utvikling av det interne selvstyret i reindrifften
- Rovvilt og rovviltforvaltningens påvirkning på reindrifften
- Tilleggsføring

2.2 Konfliktforebyggende tiltak

Formålet med tilskudd til konfliktforebyggende tiltak er å redusere konflikter mellom reindrift og jordbruk, i tillegg til konflikter mellom reindrift og andre berørte parter.

Avtalepartene er enige om at inngjerding av innmark er et sentralt konfliktreduserende tiltak. For å stimulere og legge til rette for flere inngjerdingar, økes tilskuddsandel fra 80 pst. til 90 pst. av godkjent kostnadsoverslag. En høyere tilskuddsandel vil også gi mulighet for å sette av midler til framtidig vedlikehold av gjerdene.

I enkelte tilfeller vil det ikke være mulig verken å bruke snøskuter eller barmarkskjøretøy for å få drevet reinen ut fra konfliktområder. For å bistå reieneierne i slike situasjoner er avtalepartene enige om at det i særskilte situasjoner kan åpnes for å gi tilskudd til bruk av helikopter, såfremt reindriften ønsker det.

Avtalepartene er enige om at det settes av 1,5 mill. kroner til ordningen i Reindrifftsavtalen 2022/2023, under forutsetning at tilsvarende beløp settes av over jordbruksavtalen. 0,1 mill. kroner av rammen settes av til administrasjon, fordelt likt på reindrifftsavtalen og jordbruksavtalen.

Mindreforbruket på ordningen fra 2021 overføres til 2022.

2.3 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindrifftsbasert vekst og verdiskaping

I forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2014/2015, ble avtalepartene enige om å samordne Reinprogrammet med det som nå er Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindrifftsbasert vekst og verdiskaping (Utviklingsprogrammet).

Avtalepartene legger til grunn at Innovasjon Norge viderefører den arbeidsmetodikken som benyttes for bruk av midlene over reindrifftsavtalen.

Avtalepartene ser behovet for at Innovasjon Norge jobber med bedriftsutvikling og produktutvikling framover. Forretningsutvikling, produktutvikling og markedsutvikling er viktig for reinkjøtt- og reiselivsbedrifter.

Flere reinkjøttbedrifter har tidligere fått anledning til å delta på felles stand under paraplyen «Rein –helten på vidda» på ulike markedsarrangementer nasjonalt og regionalt. Reindriften har også vært godt representert under Internationale Grüne Woche (IGW). Arrangementene har vært gode omdømmetiltak og har vært sentrale i å bygge kompetanse hos de enkelte bedriftene som har deltatt. Avtalepartene framhever at reindriften representasjon har bidratt positivt i utviklingen av Matnasjonen Norge, til å løfte reindriften omdømme, og ikke minst bidratt til økt kunnskap om reindrift og reinkjøttet.

For at flere reinkjøttbedrifter skal gis anledning til å delta på ulike typer arrangementer også framover, foreslår avtalepartene at Innovasjon Norge, sammen med Markedsutvalget, vurderer totaliteten av deltakelse på matarrangementer. En forutsetning vil være at reinkjøttbedriftene står på felles stand.

Pandemien har de to siste årene satt begrensninger i gjennomføringen av arrangementer, herunder den årlige reinkjøttkonferansen. Avtalepartene understreker viktigheten av at det tilrettelegges for arenaer hvor reinkjøttbedriftene kan møtes for erfaringsutveksling og kompetanseoppbygging. Dersom det er mulig med fysiske samlinger ber avtalepartene om at Utviklingsprogrammet i samarbeid med Markedsutvalget for reinkjøtt gjennomfører en ny reinkjøttkonferanse.

Reindriften blir i økende grad brukt i markedsføringen av Norge som turistland. Dette øker etterspørselen av reindriftsrettet turisme. De aktørene som er lokalisert i områder med godt tilfang av turister, opplever stor pågang og god økonomisk vekst. Veksten tilfaller aktører som er profesjonelle og som klarer skalering og logistikk på en god måte. Dette gir rom for nye investeringer og økt kapasitet. Avtalepartene mener at det reindriftsbaserte reiselivet er en mulighet som en tilleggsnæring for flere i reindriften. I denne sammenheng er det viktig at utviklingen av det reindriftsbaserte reiselivet skjer på reindriftenes premisser og at etableringene skjer i henhold til reindriftslovens bestemmelser.

Avtalepartene er enige om å gjennomføre et prosjekt for utvikling av det reindriftsbaserte reiselivet. Det vises til kapittel 2.18.2 for nærmere omtale.

Avtalepartene er enige om at det settes av 8,2 mill. kroner til Utviklingsprogrammet for Reindriftsavtalen 2022/2023. Mindreforbruk på ordningen i 2021 overføres til 2022.

2.4 Fagbrevordningen

Formålet med fagbrevordningen er å utdanne ungdom til dyktige fagarbeidere i reindrift, samt videreutdanne lærebedrifter med sikte på å ta fagbrev og kompetansebevis etter fagopplæringsloven.

For å koordinere og effektivisere de tilsluttede lærebedriftenes opplæringer av lærekandidater i reindrift, ble Opplæringskontoret for reindrift og duodji opprettet i februar 2002. Opplæringskontoret er godkjent av fagopplæringsnemdene i Troms og Finnmark, Nordland og Trøndelag fylker. Opplæringskontoret skal arbeide aktivt for å rekruttere lærlinger og lærekandidater i reindrift, og motivere lærebedrifter til å ta imot lærlinger.

Som et ledd i arbeidet med å styrke kvinnes stilling i reindriften, legger avtalepartene til grunn at Opplæringskontoret viderefører prioriteringen av kvinner blant kommende lærlinger og instruktører. I tillegg vil det være sentralt å sikre en geografisk fordeling av lærlingene.

Avtalepartene er enige om å videreføre fagbrevordningen på samme nivå, med en avsetning på 3,5 mill. kroner for Reindriftsavtalen 2022/2023.

2.5 Markedstiltak

Markedsutvalget for reinkjøtt ble etablert av avtalepartene på grunnlag av Reindriftsavtalen 2010/2011. Hovedoppgaven for Markedsutvalget er å sikre norsk reinkjøtt positiv oppmerksomhet og kjøpsutløsende adferd hos sluttbruker. I tillegg skal Markedsutvalget ta på seg formidling av markedsrelevante problemstillinger til andre aktører. Markedsutvalget benytter Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) som strategisk samarbeidspartner til gjennomføring av valgte markedsaktiviteter.

Markedsutvalgets aktiviteter bidrar til å skape positiv oppmerksomhet og spre generell informasjon om reindriften og reinkjøtt i markedet. Det er viktig at foredlingsbedriftene, distributørene, butikkene, spisestedene og reieierne også bidrar. På den måten vil hele verdikjeden fra vidde til bord oppnå resultater i form av økt salg og positiv oppmerksomhet - ikke minst har dette også innvirkning på prisen til reieier.

Avtalepartene understreker betydningen av å opprettholde trykket på forbrukerkommunikasjon for å sikre omsetningen, og til å ivareta reinkjøttets posisjon i markedet.

Markedsutvalget har siden opprettelsen vært kunnskapsbasert når det gjelder innretning og valg av kampanjer. Ny markedsanalyse har gitt utvalget økt kunnskap om forbrukere og forbrukertrender, samt innretning av markeds kampanjer. Avtalepartene slutter seg til utvalgets

strategiske valg i oppfølgingen av anbefalingene i markedsanalysen, herunder utarbeidelse av markedsmateriell og filmer som øker kunnskapen om reindriften og bruk av reinkjøtt. Videre finner avtalepartene det positivt at utvalget legger opp til å intensivere arbeidet for å øke forståelsen av markedstenkning og kunnskap om markedet i hele verdikjeden fra vidde til bord, og at utvalget særlig legger opp til å øke kompetansen hos reindriftingsungdommen.

Reinkjøttbransjen deltagelse på Smak 2020 var positivt. Det er viktig at utvalget fremover bruker erfaringene fra Smak 2020 i arbeidet opp mot HoReCa-markedet. Avtalepartene støtter Markedsutvalget i deres vurderinger om deltakelse på Umami 2023. Umami er en arena for å bygge kompetanse, gi inspirasjon og ikke minst legge til rette for økt verdiskaping. Samtidig er det en arena for å vekke interessen og spre kunnskap om reindrift og reinkjøttet, og derigjennom legge til rette for at flere kokker tar i bruk reinkjøtt.

I reinkjøttbransjen er det mange mindre bedrifter, og midler til markedsføring av egne produkter er begrenset. Avtalepartene påpeker at deltakelse på matfestivaler og andre matarrangementer bidrar til økt oppmerksomhet omkring bedriftenes reinkjøttprodukter. Utover en markedsføring av egne produkter vil en deltagelse også bygge kompetanse i bedriftene. Avtalepartene ber om at Markedsutvalget sammen med Utviklingsprogrammet vurderer å samfinansiere reinkjøttbedriftenes deltagelse på ulike matarrangementer.

Det norske måltid har etablert seg som kanskje den mest sentrale og mest prestisjefylte konkurransen for norsk mat og drikke. Konkurransen inngår i Utviklingsprogrammet som ett av de tre sentrale nasjonale omdømmearrangementene sammen Matstreif og den norske deltakelsen på Internationale Grüne Woche (IGW). De siste årene har reinkjøttbedrifter vært representert i konkurransen og flere bedrifter har mottatt priser for sine produkter. For flere har deltagelsen hatt stor betydning for videreutvikling og vekst, og ikke minst for synliggjøring av reindriften og reinkjøttet. Avtalepartene ber Markedsutvalget, i samarbeid med Innovasjon Norge, orientere bedriftene om denne konkurransen, og jobbe for at reinkjøttet er godt representert når juryeringen gjennomføres. Det bør være et mål at minst ett reinprodukt går videre til finalen når konkurransen arrangeres for 15. gang i 2023.

For å sikre omsetningen av norsk reinsdyrkjøtt, ser avtalepartene behov for at Markedsutvalget gjennomfører aktiviteter i samsvar med fremlagt markedsplan og budsjett.

Avtalepartene er enige om at det settes av 5,0 mill. kroner til Markedsutvalgets aktiviteter for Reindriftingsavtalen 2022/2023. Mindreforbruket på ordningen i 2021 overføres til 2022.

2.6 Pramming

Avtalepartene er enige om at dagens ordning og satser videreføres. Avtalepartene er enige om at det settes en ramme for pramming på 5,5 mill. kroner for Reindriftingsavtalen 2022/2023. Avtalepartene legger til grunn at denne rammen omfatter en buffer for et større antall prammedøgn enn det beregnede behovet.

2.7 Lærings- og omsorgsbaserte tjenester – Ut på vidda

I Reindriftingsavtalen 2019/2020 ble lærings- og omsorgsbaserte tjenester etablert som et permanent tilbud. Styringsgruppa for lærings- og omsorgsbaserte tjenester har utarbeidet en toårig strategiplan. Avtalepartene har sluttet seg til planen.

Hovedmålet "Ut på vidda" er å etablere en tilleggsnæring i reindriften som er lønnsom for reindriftingsfamiliene. Videre er det et mål å få etablert godt tilrettelagte tjenester som holder høy kvalitet og som etterspørres av kjøpere. I tillegg er det viktig at tilbudet gir personlig utvikling

for brukerne gjennom læring, mestring og sosialt fellesskap, samt bidrar til økt forståelse og kunnskaper om reindrifta, samisk kultur, historie og tradisjoner.

Ut på vidda-tilbud er en ny tilleggsnæring. Veien fram til god og lønnsom drift er for de fleste tilbyderne blitt satt på vent på grunn av koronapandemien. Videre drift og utvikling av lærings- og omsorgstjenester i reindrifta vil kreve ressurser, engasjement og innsats både av etablererne, programmet Ut på vidda og av støttespillerne til næringen.

Avtalepartene er enige om at det er viktig med økt innsats mot de tilbyderne som allerede er etablert. Avtalepartene er enige om at hovedprioriteringen er å styrke og kvalitetssikre disse. Avtalepartene ser det ikke som hensiktsmessig å etablere flere tilbydere på tjenesteområder med lav etterspørsel. Ved nye etableringer er det viktig at de som etableres har en god geografisk spredning, og at det ikke etableres for mange som tilbyr de samme tjenestene for en begrenset kundegruppe. I tillegg må det arbeides aktivt for å gjøre tjenestene kjent og derigjennom øke etterspørselen av tjenestene.

Avtalepartene legger til grunn at Statsforvalteren i Troms og Finnmarks arbeid med lærings- og omsorgsbaserte tjenester samordnes med Innovasjon Norges arbeid med Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping.

Avtalepartene er enige om en avsetning til lærings- og omsorgsbaserte tjenester på 3,0 mill. kroner over Reindriftsavtalen 2022/2023. Mindreforbruk på ordningen i 2021 trekkes inn for å styrke kriseberedskapsfondet.

2.8 Oppfølging og kontroll av optisk lengdemåling av rein

I forbindelse med Reindriftsavtalen 2013/2014 så avtalepartene behov for et system som innebar større forutsigbarhet for bedriftene ved kjøp og salg av rein, samt en større forutsigbarhet for reineier. Rein med lik kjøttfylde bør vurderes likt gjennom hele reindrifts Norge. Det var også et mål om at et klassifiseringssystem skulle stimulere til levering av rein med god kvalitet. Samtidig så avtalepartene at riktig rapportering er viktig både for Markedsutvalgets arbeid, tilskuddsbehandling og for utarbeidelse av totalregnskapet og ressursregnskapet.

Nytt klassifiseringssystem ble innført høsten 2015, og det ble utarbeidet regelverk for dette. Regelverket er samlet i en klassifiseringshåndbok for reinsdyrslakt. Regelverket inneholder regler for pussing av slakt, definerer hvordan et reinsdyrslakt skal se ut ved veiing, regelverk for tidspunkt for varmveiing av slakt, varmvektssvinn og regelverk for merking av reinsdyrslakt. Det ble i denne forbindelse etablert et klassifiseringsutvalg.

I forbindelse med Reindriftsavtalen 2018/2019 ble avtalepartene enige om å utvikle og innføre optisk lengdemåling på rein. Bakgrunnen for dette var at gjeldende klassifiseringssystem ikke hadde nødvendig tillit i næringen og hos slakteribedriftene. For at reindriften skal få tillit til klassifiseringssystemet, er det viktig at klassifiseringen gjøres så objektivt som mulig, og at den ikke avhenger av subjektive vurderinger hos den enkelte klassifisør. Hovedmålet med optisk lengdemåling var å oppnå en mer transparent klassifisering i alle reinslakteriene slik at systemet oppnår større tillit i verdikjeden.

I Reindriftsavtalen 2019/2020 ble avtalepartene enige om at alle slakterier skal rapportere og benytte nytt klassifiseringssystem for all rein. Landbruksdirektoratet og Animalia rapporterer om at det i slaktesesongen 2020/2021 var all slakt klassifisert med optisk lengdemåling.

Det er brukt i overkant av 8,8 mill. kroner på innføring og bruk av systemet. I tillegg kommer finansiering av flere nedskjæringsforsøk.

Klassifiseringssystemet driftes med grunnlag i avtale mellom Norske Reindriftsamers Landsforbund og Animalia. Gjennom slaktesesongen 2020/2021 ble det avdekket utfordringer med dagens klassifiseringssystem. I forlengelsen av forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble avtalepartene enige om et eget møte våren 2021 med Animalia. Dette møtet la til rette for god dialog mellom Norske Reindriftsamers Landsforbund og Animalia om eventuelle justeringer i klassifiseringssystemet. Avtalepartene er enige om at denne dialogen må videreføres, slik at systemet kan brukes i tråd med formålet.

Det er nå syv år siden et felles klassifiseringssystem ble etablert. Avtalepartene ser behov for en gjennomgang av systemet. Hovedformålet med gjennomgangen er å få avdekket hvilke tiltak som må gjennomføres for at systemet skal fungere etter hensikten og at systemet på best mulig måte støtter opp om gitte reindriftpolitiske mål. Det vises til kapittel 2.18.4 for nærmere omtale.

Det settes av 0,5 mill. kroner til optisk lengdemåling over Reindrifftsavtalen 2022/2023. Mindreforbruk på ordningen i 2021 overføres til 2022, og benyttes blant annet til å dekke møtegodtgjørelse for arbeidsgruppen som skal gjennomgå klassifiseringssystemet.

2.9 Kriseberedskapsfond

I Reindrifftsavtalen 2018/2019 ble det etablert et kriseberedskapsfond. Formålet med kriseberedskapsfondet er å forhindre omfattende tap av rein eller andre store dyrevelferdsmessige utfordringer ved beitekriser, der reinbeitedistriktets eller reinlagets eget kriseberedskapsfond ikke er tilstrekkelig til gjennomføring av nødvendige tiltak. Statsforvalteren administrerer ordningen, men skal innhente uttalelse fra beredskapsutvalget før vedtak treffes.

Statsforvalteren skal lede beredskapsutvalgene i hvert reinbeiteområde. Beredskapsutvalgene har i tillegg medlemmer fra reindriftnæringen, som oppnevnes av Norske Reindriftsamers Landsforbund og Mattilsynet. Landbruksdirektoratet har en koordinerende rolle i beredskapsarbeidet. Avtalepartene er enige om å gjennomgå beredskapen i reindriften, jf. kapittel 2.18.3.

Avtalepartene er enige om å sette av 0,5 mill. kroner til å dekke reieneiernes kostnader ved deltagelse i møter, og kostnader ved befaringer for alle medlemmene i utvalget.

Avtalepartene viser til at det igjen er beitekrise i reindriften, som følge av låste beiter. Avtalepartene er enig om at det er viktig å tilføre midler til beredskapsfondet for å kunne møte framtidige kriser, og vil øke avsetningen fra inneværende avtale.

Avtalepartene er enige om å sette av 5,5 mill. kroner til beredskapsfondet for Reindrifftsavtalen 2022/2023.

2.10 Fraktilskudd

Tilskudd til frakt av rein i forbindelse med slakting skal bidra til utjevning av pris på reinkjøtt til reieneier i ulike reinbeitedistrikt og reinlag, samt bidra til effektiv slakting og omsetning av reinkjøtt, jf. forskrift 17. juni 2009 nr. 657 om tilskudd ved frakt av rein i forbindelse med slakting. Tilskuddet skal også bidra til økt slakteuttak før innflytting til høst- og vinterbeiter. Fraktilskuddet bidrar også til økt konkurranse om råstoffet.

Avtalepartene er enige om å videreføre en avsetning på 2,5 mill. kroner til ordningen med frakt av rein i forbindelse med slakting for Reindrifftsavtalen 2022/2023. Gjeldende satser og regelverk videreføres. Mindreforbruk i 2021 overføres til 2022.

2.11 Tilskudd til rapportering av slaktet rein

Det kan gis tilskudd til rapportering av slaktet rein, jf. forskrift 21. juni 2011 nr. 617 om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning. Forskriften åpner for at de som slakter rein kan søke om økonomisk støtte til gjennomføring av de aldersbestemmelser som kreves.

Avtalepartene er enige om å videreføre en avsetning på 0,3 mill. kroner til ordningen med tilskudd til rapportering av slaktet rein for Reindrifftsavtalen 2022/2023. Gjeldende satser og regelverk videreføres. Mindreforbruk i 2021 overføres til 2022.

Avtalepartene ser behovet for at det jobbes med å utvikle ordningen med rapportering slik at man får et mer effektivt og forutsigbart rapporteringssystem til nytte for både slakteriene og reindriften.

2.12 HMS-tjeneste i reindriften

I Reindrifftsavtalen 2019/2020 ble det satt av 2,0 mill. kroner til et treårig pilotprosjekt for utvikling og etablering av en HMS-tjeneste i reindriften. En HMS-tjeneste for reindriften er etablert av Norsk Landbruksrådgivning, og det er ansatt to HMS-rådgivere i to halve stillinger. Rådgiverne er lokalisert i Trøndelag og Troms og Finnmark, men har arbeidssted i områder der det drives reindrift. Norsk Landbruksrådgivning skal levere rådgivningstjenesten og utarbeide kurs- og veiledningsmateriell, holde kurs og veiledningsmøter, og tilby bedriftshelsetjeneste for næringen ved behov. Totalt er det satt av 6,0 mill. kroner til dette prosjektet.

Avtalepartene legger til grunn at HMS-tjenesten har imøtekommet et behov i reindriftnæringen, dette prosjektet har fungert godt. Avtalepartene er enige om å etablere HMS-tjenesten som et permanent tilbud.

Avtalepartene ber om at Norsk landbruksrådgivning og HMS-rådgiverne utarbeider en rapport om gjennomføringen av prosjektet, erfaringer og forslag til eventuelle justeringer som bør gjøres i en permanent HMS-tjeneste for reindriften. Rapporten leveres til avtalepartene innen 1. november 2022, slik at den kan ligge til grunn for forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2023/2024.

Avtalepartene er enige om å sette av 2,0 mill. kroner til HMS-tjenesten for reindrift i Norsk Landbruksrådgivning for Reindrifftsavtalen 2022/2023. Mindreforbruk på ordningen i 2021 overføres til 2022.

2.13 Pilotprosjekt helsetjeneste for rein

I Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble det satt av midler til et pilotprosjekt for en helsetjeneste for rein. Det ble etablert en styringsgruppe for pilotprosjektet, med representanter for Norske Reindrifftsamers Landsforbund og Landbruks- og matdepartementet. Landbruks- og matdepartementet leder styringsgruppen, og Landbruksdirektoratet er sekretariat. Avtalepartene er enige om at pilotprosjektet legges til Veterinærinstituttet. Styringsgruppen utarbeidet høsten 2021 et mandat for pilotprosjektet. Mandatet ble oversendt Veterinærinstituttet, og Veterinærinstituttet fikk i oppdrag å utarbeide en prosjektplan. Veterinærinstituttet leverte prosjektplanen i januar, og styringsgruppen har godkjent prosjektplanen. Styringsgruppen vil ha løpende dialog med Veterinærinstituttet i prosjektperioden.

Avtalepartene er enige om å sette av 2,0 mill. kroner til pilotprosjektet helsetjeneste rein i Reindrifftsavtalen 2022/2023.

2.14 Videreutvikling av reindriftens arealbrukskart

Reindriftens arealbrukskart er en del av det offentlige kartgrunnlaget. Kartene skal synliggjøre reindriftens arealbruk. Kartene skal være dynamiske, og vise den til enhver tid gjeldende arealbruken. Kartene er ikke juridisk bindende. Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) forvalter reindrifftskartene for Landbruksdirektoratet, og kartene er tilrettelagt i innsynsløsningen [Kilden](#). Kilden er et viktig grunnlag for planlegging i reindriftsområder.

Reinbeitedistriktene skal selv sørge for ajourhold av kartdataene, og statsforvalteren skal kvalitetssikre endringer før de publiseres. Ved å henvende seg til statsforvalteren kan tiltakshavere og andre få informasjon om når reindrifftskartet sist er oppdatert.

Arealbrukskartene skal vise reindriftens faktiske arealbruk. I noen områder bruker reindriften områder som er utenfor reinbeitedistrikt. Avtalepartene ber om at Landbruksdirektoratet og NIBIO utvikler en teknisk løsning for å synliggjøre beiteområder som er tegnet inn utenfor reinbeitedistrikt.

Svenske samebyer bruker beiteområder i Norge i henhold til grensereinbeiteoven og rettsavgjørelser. Denne arealbruken framgår i dag ikke av arealbrukskartet. Avtalepartene ber om at Landbruksdirektoratet og NIBIO utvikler en teknisk løsning for å legge inn svenske samebyers bruk av beiteområder i Norge, og at statsforvalteren får ansvar for å legge det inn i kartet når den tekniske løsningen er ferdigstilt.

Avtalepartene er enige om at det settes av 0,5 mill. kroner til videreutvikling av ajourholdsløsningen for arealbrukskartene i Reindrifftavtalen 2022/2023.

Mindreforbruket fra 2021 overføres til 2022.

2.15 Grensekryssende reindrift

Konsekvensene av manglende reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige har vært en utfordring for norske reieneiere siden 2005, da konvensjonen om reinbeite mellom Norge og Sverige utløp. Manglende konvensjon gjør at situasjonen er vanskelig for norske reieneiere som er avhengige av beiteområder i Sverige. I tillegg rapporteres det om at kostnadene ved de kompenserende tiltakene øker.

2.15.1 Tilskudd til utgifter ved føring og flytting

Det er i dag mulig å søke om tilskudd etter forskrift 22. juni 2021 nr. 2267 om tilskudd til utgifter ved føring og flytting som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige om reinbeite. Tilskudd kan innvilges dersom reieneiere er forhindret fra å bruke sine tradisjonelle vinterbeiteområder i Sverige på grunn av manglende reinbeitekonvensjon eller har merutgifter som følge av at de velger å benytte sine tradisjonelle vinterbeiteområder i Sverige.

Satsen for tilskudd til føring ble økt i Reindrifftavtalen 2021/2022. Avtalepartene er enige om å videreføre satsen for tilskudd til føring, men vil øke satsen til flytting fra 0,18 kroner per rein per kilometer, til 0,25 kroner per rein per kilometer.

Avtalepartene er enige om at det settes av 4,1 mill. kroner til tiltak for reinbeitedistrikter som er utestengt fra sine vinterbeiter i Sverige over Reindrifftavtalen 2022/2023.

2.15.2 Tilskudd til juridisk bistand

I Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble det etablert en ordning med mulighet for juridisk bistand for å bidra til at norsk reindrift fortsatt har tilgang til å benytte sine tradisjonelle vinterbeiteområder i Sverige. Avtalepartene er enige om at denne ordningen utvides slik at den også omfatter juridisk bistand til norske reinbeitedistrikter som blir trukket inn i rettsaker om avklaring av rettigheter til sine beiteområder i Norge. Dette legges inn i forskriften om Reindrifftsens utviklingsfond.

2.16 Pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste i arealsaker

I Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble det satt av 3,0 mill. kroner til et treårig pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste i Norske Reindrifftsamers Landsforbund i arealsaker. Det ble etablert en styringsgruppe for pilotprosjektet, sammensatt av to representanter for Norske Reindrifftsamers Landsforbund og to fra Landbruks- og matdepartementet. Norske Reindrifftsamers Landsforbund har ledet styringsgruppen. Styringsgruppen utarbeidet høsten 2021 en prosjektplan for rådgivningstjenesten. På grunnlag av prosjektplanen har Norske Reindrifftsamers Landsforbund lyst ut tre stillinger i rådgivningstjenesten. De tre stillingene vil være operative i løpet av våren 2022. Etter at prosjektplanen var vedtatt, gikk styringsgruppen for pilotprosjektet over til å være en referansegruppe, som skal kunne gi råd om rådgivningstjenestens funksjon.

Avtalepartene er enige om å sette av 3,0 mill. kroner til pilotprosjektet i Reindrifftsavtalen 2022/2023.

I henhold til sluttprotokollen for Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble det satt av 0,5 mill. kroner til å dekke kostnader ved etablering av rådgivningstjenesten i 2021. Disse midlene er ikke brukt, og overføres til 2022.

2.17 Fagsystem reindrift

Landbruksdirektoratet er nå i gang med å digitalisere reindrifftsforvaltningen. Det er en målsetning å utvikle fullverdig systemstøtte for forvaltningen og løsninger som dekker reindrifftsutøvernes behov. Et tilfredsstillende fagsystem for reindrift er en avgjørende forutsetning for å bedre forvaltningens kapasitet, og sikre effektiv samhandling mellom næring og forvaltning. I tillegg vil nye fagsystemer legge til rette for økt effektivitet og redusert saksbehandlingstid. Gode, digitale fagsystemer vil bedre kvaliteten i reindrifftsforvaltning, sikre likebehandling og gjennom dette bidra til å heve kompetansen. Fagsystemet for reindrifften har en anslått kostnadsramme på 24 mill. kroner og skal i hovedsak finansieres av andre kilder, men det er også riktig og nødvendig å finansiere en mindre andel over reindrifftsavtalen. Systemet vil forenkle og effektivisere reindriffta sitt arbeid med å rapportere, søke om tilskudd etc. Finansiering av en svært begrenset del av kostnadene over reindrifftsavtalen er begrunnet med den gevinsten næringa selv har av et slikt system.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 1,5 mill. kroner over Reindrifftsavtalen 2022/2023, som et engangstiltak.

2.18 Utredninger

2.18.1 Mekling

Avtalepartene viser til at meklingsbestemmelsen i reindrifftsloven § 73 i liten grad er benyttet. Avtalepartene mener at det er viktig å legge til rette for at reindrifften skal kunne bruke

mekling som et instrument, men at dette instrumentet må utvikles og forbedres for å kunne fungere etter sin hensikt. Dette prosjektet kan være et grunnlag for å vurdere mekling på lengre sikt, i forbindelse med gjennomgang av reindriften.

Med dette som utgangspunkt er avtalepartene enige om å gjennomføre en utredning som skal omfatte følgende tema:

- a. Gjennomgang og oppsummering av tidligere forslag og utredninger knyttet til mekling i reindriften.
- b. Kartlegging av eksisterende institusjoner og aktører som har oppgaver knyttet til konflikthåndtering i reindriften.
- c. Vurdering av behovet for bruk av mekling i reindriften, herunder når mekling etter reindriften § 73 skal gjennomføres og ikke.
- d. Hvordan reindriften § 73 og gitte retningslinjer blir benyttet ved mekling i reindriften.
- e. Hvordan legge til rette for mekling som sikrer en effektiv og ryddig meklingsprosess som har tillit og legitimitet i reindriften, og som samtidig ikke innebærer en for sterk rettsliggjøring eller at nødvendig fleksibilitet går tapt.
- f. Hvordan legge til rette for meklere som både har faglig kompetanse om reindrift og særlig kompetanse på mekling, herunder bruk av eksisterende institusjoner.

Avtalepartene gir Landbruksdirektoratet i oppdrag å gjennomføre prosjektet.

Det skal opprettes en referansegruppe bestående av fire personer, hvorav to representanter oppnevnes av Norske Reindriftsamers Landsforbund og to representanter oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet.

Oppdraget skal resultere i en rapport som legges frem for avtalepartene innen 1. desember 2022.

Det settes av 0,3 mill. kroner til prosjektet.

2.18.2 Utvikling av det reindriftenbaserte reiselivet

Avtalepartene er enige om å gjennomføre et prosjekt som har som formål å utvikle det reindriftenbaserte reiselivet og økt satsing på kulturformidling basert på reindrift.

Avtalepartene er enige om følgende mandat:

Prosjektet skal omfatte følgende tema:

- a. Status for det reindriftenbaserte reiselivet.
- b. Tiltak for å styrke og utvikle etablerte bedrifter.
- c. Muligheter og begrensninger i etablering av nye bedrifter knyttet til det reindriftenbaserte reiselivet og kulturformidling basert på reindrift.
- d. Forslag til klargjøring av regelverket for etablering av det reindriftenbaserte reiselivet.
- e. Hvordan legge til rette for det reindriftenbaserte reiselivet slik at det ikke kommer i konflikt med andre reiseierers næringsutøvelse.

Avtalepartene gir Innovasjon Norge i oppdrag å gjennomføre prosjektet.

Det skal opprettes en referansegruppe bestående av fem personer, hvorav to representanter oppnevnes av Norske Reindriftsamers Landsforbund, en fra Sametinget og to representanter oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet.

Oppdraget skal resultere i en rapport som legges frem for avtalepartene innen 1. desember 2022.

Det settes av 0,6 mill. kroner til prosjektet.

2.18.3 En styrket kriseberedskap i reindriften

I Reindrifftsavtalen 2021/2022 fikk NIBIO i oppdrag å utarbeide veiledningsmateriell, blant annet en mal for distriktenes beredskapsplaner. NIBIO har utarbeidet et grunnlag for en slik mal. Avtalepartene ser behov for å jobbe videre med malen slik at den på en best mulig måte blir et operativt verktøy for distriktene.

Vinteren 2021/2022 ble det en ny beitekrise i deler av reindriften. I håndteringen av denne krisen har avtalepartene sett viktigheten av å holde fast på etablerte strukturer og vært enige om at systemet for kriseberedskap er et godt grunnlag for håndtering av beitekrisen.

For å få en mest mulig effektiv bruk av kriseberedskapsfondet ble avtalepartene enige om å oppheve forskrift 20. juni 2019 nr. 852 om ekstraordinært tilskudd til kriseberedskap, og fastsette ny forskrift om ekstraordinært tilskudd til kriseberedskap. Avtalepartene ble videre enige om at tilskuddet overføres til distriktets eget beredskapsfond, for å sikre rask tilskuddsbehandling. Avtalepartene ble enige om at i de tilfeller der distrikter allerede har sendt søknad om ekstraordinært tilskudd til kriseberedskap, skal disse søknadene behandles etter ny forskrift.

Med bakgrunn i erfaringene fra beitekrisen vinteren 2021/2022 ser avtalepartene behov for at en arbeidsgruppe foretar en ny gjennomgang av systemet for beredskap for å få avdekket behovet for ev. justeringer i det etablerte systemet og gjeldende regelverk.

Avtalepartene er enige om at det etableres en arbeidsgruppe som får følgende mandat:

- a. Utarbeide mal for distriktenes beredskapsplaner på grunnlag av NIBIOs utkast til mal.
- b. Vurdering av hvordan beredskapsutvalgene har fungert gjennom den siste beitekrisen.
- c. Vurdering av behovet for justering av beredskapsutvalgets mandat.
- d. Tiltak for å effektivisere beredskapsutvalgenes arbeid, herunder gjennomføring av befaringer og møter og en vurdering av behovet for å utarbeide maler for gradering av en beitekrise og for befaringsrapporteringer.
- e. Vurdering av hvordan utbetaling av tilskudd til reinbeitedistriktene egne beredskapsfond har fungert.
- f. Vurdering av hvordan gjeldende regelverk og systemer for kriseberedskap for øvrig har fungert og behov for eventuelle justeringer.

Arbeidsgruppen skal bestå av tre reindriftsutøvere som oppnevnes av Norske Reindriftsamers Landsforbund, og en representant fra hver av statsforvalterne i reindriftsfylkene. Landbruks- og matdepartementet leder arbeidet. Landbruksdirektoratet er sekretariat for arbeidsgruppen.

Oppdraget skal resultere i en rapport som legges frem for avtalepartene innen 1. oktober 2022.

2.18.4 Gjennomgang av klassifisering av reinsdyrkjøtt

Det er nå syv år siden et felles klassifiseringssystem ble etablert. Avtalepartene ser behov for at en arbeidsgruppe foretar en gjennomgang av systemet. Hovedformålet med gjennomgangen er å få avdekket hvilke tiltak som må gjennomføres for at systemet skal fungere etter hensikten og at systemet på best mulig måte støtter opp om gitte reindriftspolitiske mål.

Avtalepartene er enige om at det etableres en arbeidsgruppe med følgende mandat:

- a. Vurdering av hvordan klassifiseringssystemet fungerer sett ut fra formålet med systemet og hvordan systemet støtter opp om gitte reindriftspolitiske mål.
- b. Vurdering av hvordan organiseringen har fungert, herunder klassifiseringsutvalgets funksjon, NRL som eier av systemet og Animalia som administrator for systemet.
- c. Forslag til tiltak slik at klassifiseringssystemet fungerer ut fra hensikten og støtter opp om gitte reindriftspolitiske mål, samt forslag til ev. endringer i organiseringen.

Arbeidsgruppen skal bestå av representanter fra slakteriene, videreforedlingsbedriftene, Animalia, Norske Reindriftsamers Landsforbund, Kontaktutvalget for reinlagene og Landbruks- og matdepartementet. Landbruks- og matdepartementet leder arbeidsgruppen. Landbruksdirektoratet er sekretariat for arbeidsgruppen. Statsforvalteren involveres i arbeidet.

Oppdraget skal resultere i en rapport som legges frem for avtalepartene innen 1. desember 2022.

2.19 Frie midler under Reindriftens utviklingsfond

Norske Reindriftsamers Landsforbund har foreslått å øke de frie midlene i fondet. Avtalepartene viser til at det over tid har vært et behov for å styrke handlingsrommet til styret for Reindriftens utviklingsfond.

Avtalepartene er enige om at det settes av 9,7 mill. kroner til disposisjon for styret for Reindriftens utviklingsfond.

Det er et behov for oppgradering og utvikling av infrastrukturen i reindriften. I flere områder er det behov for at reindriftsanleggene rustes opp og tilpasses dagens driftsform. Endringer i driftsmønster og beitebruk på grunn av klimaendringene vil dessuten skape behov for ny og endret infrastruktur. Oppgradert og tilpasset infrastruktur er et viktig tiltak for klimatilpasning. Avtalepartene legger til grunn at infrastrukturtiltak skal prioriteres innenfor den rammen som styret for Reindriftens utviklingsfond kan disponere.

I Reindriftsavtalen 2021/2022 ble det etablert en ordning med mulighet for juridisk bistand for å bidra til at norsk reindrift fortsatt har tilgang til å benytte sine tradisjonelle vinterbeiteområder i Sverige. Avtalepartene er enige om at denne ordningen utvides slik at den også omfatter juridisk bistand til norske reinbeitedistrikter som blir trukket inn i rettsaker om avklaring av rettigheter til sine beiteområder i Norge.

Avtalepartene viser til at det er utarbeidet en mal for distriktsplaner, og at dette er et godt grunnlag for de distriktene som ikke har distriktsplaner til å få utarbeidet slike planer. Avtalepartene vil derfor åpne for tilskudd fra Reindriftens utviklingsfond til utvikling av distriktsplaner for distrikter som ikke har distriktsplan.

Avtalepartene legger for øvrig til grunn at Reindriftens utviklingsfonds styre skal utøve sin myndighet med utgangspunkt i bevilgningsrammen og forskrift om Reindriftens utviklingsfond, og at styret selv legger opp til en plan for disponering av frie midler som bidrar til å nå målene i reindriftspolitikken.

Styret for Reindriftens utviklingsfond kan innvilge tilskudd fra Reindriftens utviklingsfond etter ordninger for:

- Reindriftsanlegg, herunder gjerder og slakteanlegg, samt endring og oppgradering av eksisterende gjerder og slakteanlegg.
- Tilskudd ved omfattende tap av rein i ulykker.
- Refusjon av dokumenterte utgifter til deltagelse på kurs/etterutdanning o.l. for reindriftsutøvere.
- Tilskudd til feltbarnehager.
- Juridisk bistand til norske reinbeitedistrikter som blir dratt inn i rettsaker om avklaring av rettigheter til sine beiteområder i Norge eller Sverige.
- Tilskudd til utvikling av distriktsplaner for distrikter som ikke har distriktsplan.

For øvrig kan styret for Reindriftens utviklingsfond tildele midler til følgende tilskudd i samsvar med formålet for forskrift om Reindriftens utviklingsfond:

- Sikring av reindriftens beiterett, herunder støtte til distriktenes arbeid med sikring av reindriftens arealer.
- Praktiske tiltak innenfor reindriften.
- Gjennomføring av strukturtiltak i distrikter med behov for tiltak for reintallstilpasning og ressursutnyttelse.
- Faglige tiltak til fremme for reindriften, herunder veiledning, kursvirksomhet, beitegranskning, planlegging og avlstiltak.
- Utvikling av binæringer og formål av generell kulturell betydning for reindriftssamene.
- Tiltak for å fremme likestilling og kvinners situasjon i reindriften.
- Tilrettelegging av 1-2 dagers kompetansegivende kurs/etterutdanning.
- Tilskudd til tiltak for reindriftsnæringen som følge av klimaendringer.
- Forskning og kunnskapsformidling.
- Fjerning av gammelt gjerdemateriell.
- Tilrettelegging for at reineiere med nedsatt funksjonsevne kan delta i reindriftsarbeid.

3 Kapittel 1151 post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd

Avtalepartene er enige om en avsetning på 108,7 mill. kroner til kostnadssenkende og direkte tilskudd for Reindriftsavtalen 2022/2023.

Avtalepartene er enige om at bevilgningene over post 75 er styrende, og at satsene kan bli justert for å holde forbruket innenfor bevilgningen. Avtalepartene er enige om dersom satsene må justeres, er det satsene for produksjonspremie og kalveslaktetilskudd som skal justeres. I beregningen av avsetningen til de produksjonsavhengige tilskuddene har avtalepartene lagt til grunn et slakteuttak i kalenderåret 2022 på 65 000 rein.

3.1 Tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag

Tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag (distriktstilskudd) skal bidra til å gi distriktene og reinlagene økt medansvar for utvikling av reindriften i en bærekraftig retning, balanse mellom reintall og beiter, sikring av arealer og økt lønnsomhet. Tilskuddet skal videre gi grunnlag for avsetning til kriseberedskap, investeringer i utstyr til føring, arbeid med helse, miljø og sikkerhet, avløserordning til ferie og fritid, samt avløserordning ved sykdom og svangerskap utover folketrygdens generelle ordninger.

Klimaendringene medfører både endringer i driftsmønsteret og uforutsette hendelser for reindriften. Hyppigere forekomst av låste beiter gir merkostnader og krever investeringer. Avtalepartene er enige om å øke distriktstilskuddet, for å legge til rette for felles investeringer i utstyr som kan bidra til klimatilpasning. Dette må også sees i sammenheng med prioriteringen av infrastrukturtiltak over Reindriftens utviklingsfond.

Avtalepartene er enige om at distriktsplanen er et viktig verktøy for å heve kunnskapen om reindriftens arealbruk hos offentlige myndigheter. Distriktsplanene må være oppdatert for å gi et riktig bilde av arealbruken.

Avtalepartene er på bakgrunn av dette enige om å øke grunnbeløpet med 40 000 kroner. Dette gjelder også for Trollheimen. Tilskudd til administrasjon og ressursforvaltning øker med 90 000 kroner for distriktene 30 A, 30 B, 30 C, 16, 22 500 for distrikt 17, 22 500 for Femunden, og med 45 000 kroner for reinlagene. Dette utgjør om lag samme prosentvise økning.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 28,1 mill. kroner til distriktstilskuddet for Reindriftsavtalen 2022/2023, en økning på 3,4 mill. kroner fra inneværende avtale.

For å styrke kvinnelig deltagelse i reindriften, understreker avtalepartene at det er viktig at det legges til rette for at flere kvinnelige reineiere går inn i distriktsstyrene.

3.2 Tilskudd til siidaandeler og reinlag

3.2.1 Produksjonspremie

Formålet med produksjonspremien er å premiere innsats, produksjon og videreføring i næringen. Produksjonspremien bidrar også til å verdsette og synliggjøre den innsatsen som utføres i tillegg til arbeidet på fjellet.

Det følger av dagens forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag § 10 at: «Tamreinlag eller leder av siidaandel kan innvilges produksjonspremie på inntil 39 prosent av avgiftspliktig salgsinntekt eksklusiv merverdiavgift av kjøtt og andre avgiftspliktige salgsinntekter fra rein tilhørende alle reineiere i siidaandelen/reinlaget det siste kalenderåret.»

Avtalepartene vil understreke at kravet til avgiftspliktig salgsinntekt bare gjelder for siidaandelsleder. Når det gjelder andre reineiere i siidaandelen, inngår alle dokumenterte salgsinntekter i beregningen av produksjonspremien. Avtalepartene foreslår på bakgrunn av dette at avtalepartene gjennomgår forskriften § 10, for å sikre at bestemmelsen er i samsvar med det vi legger til grunn.

I Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble satsen for produksjonspremien satt opp fra 36 pst til 39 pst. Denne endringen ble gjort på bakgrunn av beitekrisen i 2020, som ga et betydelig redusert slakteuttak og reduserte inntekter. Avtalepartene viser til at denne endringen ble gjort på bakgrunn av en spesiell situasjon. Avtalepartene viser til at det også i 2022 er beitekrise i reindrifften, og er enige om at satsen settes til 38 pst. av avgiftspliktig næringsinntekt i Reindrifftsavtalen 2022/2023.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 41,8 mill. kroner til produksjonspremie for Reindrifftsavtalen 2022/2023.

3.2.2 Kalveslaktetilskudd

Formålet med kalveslaktetilskuddet er å stimulere til at en større del av kjøttproduksjonen foregår på kalv, noe som er ressursøkonomisk gunstig. Uttak av kalv reduserer presset på vinterbeitene, og reduserer tapene i løpet av vinteren. Økt uttak av kalv bidrar også til økt produktivitet fordi tilveksten på kalv er større enn tilveksten på større dyr.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 24,6 mill. kroner til kalveslaktetilskudd over Reindrifftsavtalen 2022/2023. Gjeldende satser og regelverk videreføres.

3.2.3 Simleslaktetilskudd

Uttak av eldre simler vil være et viktig tiltak for å redusere risikoen for CWD og andre sykdommer. Omløpstiden for simler er høy i reindrifften. En reduksjon i alderen på produksjonsflokkene vil også bidra til høyere produksjon og er ressursøkonomisk gunstig. For å redusere risikoen for CWD er avtalepartene enige om å gi et tilskudd for uttak av simler i slaktesesongen 2022/2023, som et engangstiltak. Formålet med tilskuddet er å ta ut flere simler enn normalt. En videreføring av ordningen som et CWD-tiltak utover slaktesesongen 2022/2023 vil måtte knyttes til aldersfastsettelse.

Avtalepartene foreslår at det gis et tilskudd på 500 kroner per simlerein med en alder over to år. Avtalepartene er enige om en avsetning på 5,0 mill. kroner for Reindrifftsavtalen 2022/2023.

3.2.4 Særskilt driftstilskudd til ungdom

Formålet med særskilt driftstilskudd til ungdom er å støtte opp om siidaandelsledere som er under 30 år, og som er under etablering og oppbygging av egen drift.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 2,2 mill. kroner til særskilt driftstilskudd til ungdom for Reindrifftsavtalen 2022/2023. Dette er tilsvarende avsetning som i gjeldende avtale.

3.2.5 Ektefelle- /samboertillegg

Formålet med ektefelle-/samboertillegget er å støtte opp om den familiebaserte reindrifften samt bidra til å øke inntektsgrunnlaget i næringen ved å legge til rette for deltakelse av begge ektefeller/samboere på i reindrifften på like vilkår. Tilskuddet skal bidra til at begge ektefeller/samboere skal kunne delta i reindrifften på fulltid, eller tilnærmet fulltid. Tilskuddet innvilges kun til siidaandeler der begge ektefeller/samboere står oppført som ledere av siidaandelen.

Inntektsgrensen heves fra 200 000 kroner til 250 000 kroner. For øvrig videreføres gjeldende satser og regelverk.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 0,9 mill. kroner til ektefelle-/samboertillegg for Reindrifftsavtalen 2022/2023.

3.2.6 Etableringstilskudd

Etableringstilskuddet har som formål å støtte opp om reindriftsutøvere under 35 år, og som er under etablering av egen enhet. Samtidig skal tilskuddet stimulere til strukturendringer ved at siidaandeler blir overdratt til personer under 35 år. I Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble ordningen utvidet til å omfatte reindriftsutøvere under 35 år som får opprettet egen siidaandel etter reindrifftsloven § 11.

Avtalepartene er enige om at satsene for etableringstilskudd økes fra inntil 80 000 kroner det første året etter overdragelsen til inntil 120 000, og fra inntil 65 000 til inntil 100 000 per år de to neste årene etter overdragelsen.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 5,2 mill. kroner til etableringstilskudd over Reindrifftsavtalen 2022/2023.

3.2.7 Særskilt driftstilskudd til kvinner med egen siidaandel

Formålet med særskilt driftstilskudd til kvinner er å støtte kvinner som har reindrift som hovednæring. Minst 50 pst. av siidaandelsleders inntekt må stamme fra avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke.

Det åpnes for at kvinner som har vært lærling året før hun tok over siidaandelen kan være tilskuddsberettiget dersom minst 50 pst. av lønnsinntekten stammer fra arbeidet som lærling dette året.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 0,9 mill. kroner til særskilt driftstilskudd for kvinner for Reindrifftsavtalen 2022/2023. Gjeldende satser videreføres.

4 Velferdsordninger

Avtalepartene er enige om en avsetning på 4,3 mill. kroner til velferdsordninger over Reindrifftsavtalen 2022/2023. Dette fordeles på tidligpensjonsordning, avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall, og overføring til den kollektive forsikringsordningen som gir reindriftsutøvere 100 pst. dekning av sykepengegrunnlaget. Dette er tilsvarende avsetning som i gjeldende avtale.

4.1 Tidligpensjon i reindriften

Tidligpensjon for reindriftsutøvere skal bidra til å lette generasjonsovergangene i reindriften for de som har hatt hoveddelen av sine inntekter fra reindrift. Ordningen skal gjøre det mulig for aktive næringsutøvere å gå ut av næringen før de har rett til alderspensjon fra folketrygden, og skal videre stimulere til at reintallet og sysselsettingsstrukturen tilpasses næringens ressurs- og inntektsgrunnlag.

Avtalepartene understreker behovet for god veiledning om pensjonsordningen. Landbruksdirektoratet har utarbeidet en veileder om ordningen, og har informasjon på sin nettside. Norske Reindrifftsamers Landsforbund vil også bidra til å gjøre ordningen kjent via egen hjemmeside og i sin kontakt med reineierne.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 2,5 mill. kroner til ordningen med tidligpensjon i Reindrifftsavtalen 2022/2023. Gjeldende satser og regelverk videreføres.

4.2 Tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall

Tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel og adopsjon skal bidra til å styrke reindriftskvinnenes stilling, og den familiebaserte reindriften. Tilskuddsordningen forvaltes av Landbruksdirektoratet.

Avtalepartene er enige om at avløsning ved dødsfall inkluderes i ordningen. Tilskudd til avløsning ved dødsfall gis på samme vilkår som tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel og adopsjon, men tilskuddet begrenses til 8 uker etter dødsfall. Ordningen er gjeldende for gjenlevende ektefelle/samboer, barn eller foreldre etter siidaandelslederen.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 1,3 mill. kroner til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall.

4.3 Sykepenger

For reindriftsutøvere utgjør sykepengene fra NAV i utgangspunktet 80 pst. av sykepengegrunnlaget. For å sikre reindriftsutøvere sykepenger tilsvarende 100 pst. av sykepengegrunnlaget er avtalepartene enige om at avsetningen over reindriftsavtalen settes til 0,5 mill. kroner. Slik som tidligere år overføres midlene sentralt til folketrygden.

Avtalepartene vil også påpeke at reindriftsutøvere har mulighet til å tegne individuell forsikring gjennom NAV som gir 100 pst. dekning av sykepengegrunnlaget også de første 1–16 dagene.

5 Organisasjonstilskudd

Formålet med organisasjonstilskuddet er å bidra til at Norske Reindriftsamers Landsforbund kan delta aktivt i prosesser av sentral betydning for reindriften, og til en utvikling av reindriften i samsvar med den til enhver tid gjeldende reindriftspolitik.

Organisasjonstilskuddet gis med følgende vilkår:

- Søknad om tilskudd sendes Landbruksdirektoratet innen 31.8.2022.
- Tilskuddet utbetales kvartalsvis
- Søknaden skal omfatte årsrapport og revisorgodkjent regnskap for siste driftsår, i tillegg til planer og budsjett for 2023.
- Søknaden skal inneholde en oversikt over antall medlemmer i Norske Reindriftsamers Landsforbund per 01.07.2022.
- Norske Reindriftsamers Landsforbunds styre og lokallag skal ved valg av styrer ta hensyn til kjønnsfordeling og geografisk representasjon, slik at de forskjellige interesser i reindriften blir ivaretatt.

Organisasjonstilskuddets ramme må sees i sammenheng med finansieringen av rådgivningstjenesten for arealsaker på 3,0 mill. kroner, og den foreslåtte avsetningen på 0,5 mill. kroner for etablering av et saksbehandlingssystem og en operativ nettside. Gjennom disse avsetningene legges det også i år opp til en prioritering og styrking av Norske Reindriftsamers Landsforbund som organisasjon.

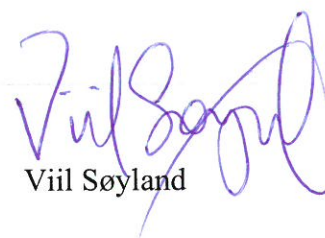
Avtalepartene er enige om en avsetning til organisasjonstilskudd på 7,3 mill. kroner i Reindriftsavtalen 2022/2023.

6 Regelverk

Avtalepartene legger opp til at regelverket for Reindriftens utviklingsfond og ordningene knyttet til de direkte tilskuddsordningene, samt velferdsordningene utarbeides og fastsettes av Landbruks- og matdepartementet. Norske Reindrifsamers Landsforbund involveres i utarbeidelsen av forskriftene.

10. februar 2022

Inge Even Danielsen

Viil Søyland

Vedlegg 1

Kapittel 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen (mill. kroner)

Post	Benevnelse	Reindrifftsavtalen 2021/2022	Reindrifftsavtalen 2022/2023	Endring
51	Tilskudd til utviklings- og investeringstiltak	55,5	59,7	4,2
72	Organisasjonstilskudd	7,3	7,3	-
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd	97,7	108,7	11,0
79	Velferdsordninger	4	4,3	0,3
	Sum kapittel 1151	164,5	180,0	15,5

Post 51 Tilskudd til utviklings- og investeringstiltak (mill. kroner)

Formål	Reindrifftsavtalen 2021/2022	Reindrifftsavtalen 2022/2023	Endring
Konfliktforebyggende tiltak	1,5	1,5	-
Utviklingsprogrammet	8,2	8,2	-
Fagbrevordningen	3,5	3,5	-
Markedstiltak	5,0	5,0	-
Pramming	5,5	5,5	-
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	3,0	3,0	-
Oppfølging og kontroll optisk lengdemåling av rein	0,5	0,5	-
Kriseberedskapsfond	4,5	5,5	1,0
Møte- og befaringskostnader beredskapsutvalg	0,25	0,5	0,25
Frakttilskudd	2,5	2,5	-
Tilskudd til rapportering av slaktet rein	0,3	0,3	-
HMS-tjeneste i reindriften	2,0	2,0	-
Pilotprosjekt helsetjeneste rein	2,0	2,0	-
Videreutvikling av reindriffts arealbrukskart	0,5	0,5	-
Tilskudd til utgifter ved fôring og flytting av rein	4,1	4,1	-
Tiltak for å legge til rette for at norsk reindrifft har tilgang til sine tradisjonelle vinterbeiteområder i Sverige	2,0	-	-2,0
Pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste i arealsaker	3,0	3,0	-
Fagsystem reindrifft	-	1,5	1,5
Utredning – mekling	-	0,3	0,3
Utredning – Utvikling av det reindrifftsbaserte reiselivet	-	0,6	0,6
Til disposisjon for RUFs styre	7,15	9,7	2,55
Sum	55,5	59,7	4,2

Post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd (mill. kroner)

Formål	Reindrifftsavtalen 2021/2022	Reindrifftsavtalen 2022/2023	Endring
Distriktstilskudd	24,7	28,1	3,4
Produksjonspremie	41,8	41,8	-
Kalveslaktetilskudd	23,3	24,6	1,3
Simleslaktetilskudd	-	5,0	5,0
Særskilt driftstilskudd til ungdom	2,2	2,2	-
Ektefelle- og samboer- tilskudd	1,2	0,9	-0,3
Etableringstilskudd	3,5	5,2	1,7
Særskilt driftstilskudd til kvinner med egen siidaandel	1,0	0,9	-0,1
Sum	97,7	108,7	11,0

Post 79 Velferdsordninger (mill. kroner)

Formål	Reindrifftsavtalen 2021/2022	Forslag til avtalen 2022/2023	Endring
Tidligpensjon	2,50	2,50	-
Avløsning ved svangerskap/fødsel	1,00	1,30	0,3
Øvrige velferdsordninger (sykepenges)	0,50	0,50	-
Sum	4,00	4,30	0,3

Sluttprotokoll fra forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2022/2023

Staten v/Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Norske reindrifftsamers landsforbund (NRL) har gjennomført forhandlinger om en reindrifftsavtale for 2022/2023.

Fra Norske Reindrifftsamers Landsforbund møte:

Forhandlingsutvalg: Inge Even Danielsen (leder)

Tom Lifjell

Berit Marie Eira

Sakkyndig/rådgiver:

Randi Skum

Leif Anders Somby

Asgrim Opdal

Fra staten møte:

Forhandlingsutvalg:

Viil Søyland (leder)

Morten Floor

Liv Berit Hætta

Sakkyndige/rådgivere:

Tone Seppola (Landbruksdirektoratet)

Lars Ivar Widerøe (Kommunal- og
distriktsdepartementet)

Espen Fjeldstad (Klima- og miljødepartementet)

Observatør:

Jørn Gunnar Olsen (Sametinget)

Sekretærer:

Lill-Tove Voje Skorge

Silje Trollstøl

1 Reindrifftsavtalen 2022/2023

Partene er enige om en reindrifftsavtale for 2022/2023, gjeldende fra 1. juli 2022 til 31. juni 2023. Avtaleteksten er gjennomgått og undertegnet.

Avtalepartenes hovedprioriteringer i Reindrifftsavtalen 2022/2023 er direkte tilskudd, ivaretagelse av reindriffts arealer, klimatilpasning og beredskap, rekruttering og infrastrukturtiltak.

2 Endringer i Reindrifftsavtalen 2021/2022

2.1 Bruk av mindreforbruket fra 2020

I 2021 var det et mindreforbruk på kapittel 1151 post 75 og 79 på totalt 7,5 mill. kroner. Avtalepartene er enige om hvordan mindreforbruket skal disponeres, under forutsetning av at mindreforbruket i 2021 blir godkjent overført til 2022. Avtalepartene er enige om at 3,0 mill. kroner av mindreforbruket benyttes til å dekke et anslått merforbruk på de direkte tilskuddene. Det beregnede merforbruket skyldes i hovedsak at prisen per kilo kjøtt økte betydelig fra 2020 til 2021.

Avtalepartene er videre enige om at 4,5 mill. kroner av dette overføres til post 51 Reindriffts utviklingsfond. Av dette tilføres 3,2 mill. kroner kriseberedskapsfondet, 0,8 mill. kroner settes av til et prosjekt mot hets og rasisme, og 0,5 til et saksbehandlingssystem for Norske Reindrifftsamers Landsforbund.

2.1.1 Prosjekt mot hets og rasisme

Avtalepartene er enige om å gjennomføre et prosjekt mot hets og rasisme rettet mot reindrifftsutøvere. Et viktig mål for prosjektet er å skape bevissthet og øke kunnskapsnivået i samfunnet om disse problemstillingene.

Avtalepartene er enige om følgende mandat:

- a. Utvikling av et delbart og lettfattat informasjonsmaterieil
- b. Utarbeiding av et opplegg for, og gjennomføring av en holdningskampanje i samarbeid med relevante institusjoner
- c. Utarbeiding av kampanjer rettet mot reindriffts årstider

Norske Reindrifftsamers Landsforbund står som eier av prosjektet og engasjerer en prosjektleder. Det opprettes en styringsgruppe på seks personer som utnevnes av Norske Reindrifftsamers Landsforbund og Landbruks- og matdepartementet. Norske Reindrifftsamers Landsforbund leder styringsgruppen.

Det settes av 0,8 mill. kroner til prosjektet.

Det skal utarbeides en sluttrapport som legges fram for avtalepartene innen 1. desember 2022.

2.1.2 Saksbehandlingssystem for Norske Reindrifftsamers Landsforbund

I Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble det etablert et pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste for arealsaker i Norske Reindrifftsamers Landsforbund. Dette vil gi flere ansatte i Norske Reindrifftsamers Landsforbund, og Norske Reindrifftsamers Landsforbund vil måtte håndtere et stort omfang av henvendelser fra reindrifftsneringen i arealsaker. Det er viktig at Norske Reindrifftsamers Landsforbund raskt får på plass en velorganisert rådgivningstjeneste for å

kunne bistå reindriften. Avtalepartene er på denne bakgrunn enige om at det er behov for et saksbehandlingssystem for organisasjonen, i tillegg til nettside som kan brukes aktivt i rådgivningstjenestens kommunikasjon og informasjonsarbeid.

Avtalepartene er enige om at det settes av 0,5 mill. kroner til dette i 2022. Norske Reindriftsamers Landsforbund rapporterer på dette sammen med den helhetlige rapporteringen om rådgivningstjenestens virksomhet i forkant av oppstartsmøtet for forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2023/2024.

2.2 Omdisponering av ubrukte midler på Reindriftens utviklingsfond

Avtalepartene ble 28. januar 2022 enige om å omdisponere ubrukte midler på Reindriftens utviklingsfond for å styrke kriseberedskapsfondet med 3,9 mill. kroner. I tillegg er avtalepartene enige om å omdisponere ubrukte midler på Reindriftens utviklingsfond tilsvarende 0,8 mill. kroner til en utredning om dagens situasjon for reindriften i Trollheimen.

2.2.1 Utredning om dagens situasjon for reindriften i Trollheimen

Avtalepartene er enige om å gjennomføre en utredning om dagens situasjon for reindriften i Trollheimen.

Avtalepartene er enige om følgende mandat:

- a. Sammenstilling og oppsummering av tidligere utredninger knyttet til reindriften i Trollheimen.
- b. Status for reindriften i Trollheimen, herunder produksjon og lønnsomhetsutvikling.
- c. Utvikling i det avtalebaserte grunnlaget for reindriften i Trollheimen og hvilke konsekvenser oppsigelser av avtaler har hatt for driften.
- d. Forslag til tiltak for å legge til rette for fortsatt reindrift i Trollheimen.

Landbruksdirektoratet skal lyse ut oppdraget i samsvar med gitt mandat.

Det skal oppnevnes en referansegruppe bestående av fire personer, hvorav to representanter oppnevnes av Norske Reindriftsamers Landsforbund og to representanter av Landbruks- og matdepartementet.

Oppdraget skal resultere i en rapport som legges fram for avtalepartene innen 1. desember 2022.

Oppdraget skal gjennomføres innenfor en ramme på 0,8 mill. kroner.

3 Dekning av kostnader ved tiltak som følge av radioaktivitet i reinkjøtt

Det er avsatt 0,5 mill. kroner på statsbudsjettet 2022 over kapittel 1142 post 80 til finansiering av kostnader som følge av radioaktivitet i reinkjøtt i 2022.

Regelverket for finansiering av kostnader som følge av radioaktivitet i reinkjøtt i slaktesesongen 2022/2023 fastsettes etter de samme prosedyrer som for forskriftene etter reindrifftsavtalen.

4 Saker utenfor reindrifftsavtalen

4.1 Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matdepartementet vil legge til rette for møter med Norske reindrifftsamers landsforbund om følgende tema:

- Det videre arbeidet med grensekryssende reindrift og oppfølging av Saarivuomadommen etter forhandlingene.
- Oppheving av midlertidig fredede beitearealer og kompensasjon av tapte beitearealer
- Forbud mot å sette ut saltstein til beitedyr og vilt i utmark
- Beiteforbud for sau i Nordfjella
- Orientering om det videre arbeidet med fjelloven
- Orientering om CWD på Hardangervidda og de tiltak som er vedtatt
- Endring av erstatningsreglene i reindrifftsloven
- Plan for vedlikehold av grensegjerder

4.2 Klima – og miljødepartementet - Prosjekt om ørn som skadevolder på rein

Landbruks- og matdepartementet viser til oversendt brev fra Klima- og miljødepartementet til Norske Reindrifftsamers Landsforbund 10. februar 2022. I brevet viser Klima- og miljødepartementet til at Stortinget i en flertallsmerknad i Innst. 335 S (2015-2016) ba regjeringen om å igangsette en forsøksordning for forvaltning av kongeørn innenfor rammene av rovviltforliket på Fosen-halvøya og i Troms. Etter planen skulle forskningsprosjekt om forholdet tamrein-kongeørn, samt inkludering av også havørn, ha startet opp i Troms. Etter en anbudskonkurranse fikk Miljødirektoratet inn ett tilbud fra Norsk institutt for naturforskning (NINA). Tilbudet tilfredstilte ikke alle vilkårene i konkurransegrunnlaget, og da særlig knyttet til at det ikke forelå en samarbeidsavtale med et reinbeitedistrikt i Troms. En forutsetning for gjennomføring av prosjektet er at reindrifften er aktiv deltager i prosjektet.

Klima- og miljødepartementet ønsker å gå i dialog med NRL og Troms reindrifftsamers fylkeslag for å forhøre seg nærmere om det finnes løsninger som gjør at reindrifften i Troms kan være villige til å delta i et forskningsprosjekt om tap av rein til kongeørn. Sentralt i disse drøftelsene er innretning av forskningsprosjektet og hvilke forskningsinstitusjoner som skal gjennomføre prosjektet. Rett i etterkant av årets reindrifftsavtaleforhandlinger vil Klima- og miljødepartementet ta kontakt med NRL og Troms reindrifftsamers fylkeslag for å avtale et møte.

4.3 Andre departementers ansvarsområde

Landbruks- og matdepartementet har oversendt en oversikt over de elementene i NRLs krav som hører til andre departementers ansvarsområde, til de respektive departementene. Vi har bedt om at departementene legger til rette for møter med Norske Reindrifftsamers Landsforbund på politisk nivå når Norske Reindrifftsamers Landsforbund ber om det.

Kommunal- og distriktsdepartementet

- Statlige planretningslinjer for de samiske reinbeiteområdene
- Revidering av konsekvensutredningsforskriften, slik at reindriften får rett til å godkjenne utreder og utredningsprogram innenfor reinbeiteområdene.
- Orientering om arbeidet med SRUII og krav om at arbeidet får progresjon
- Krav om at alle sti- og løypeplaner i kommunene skal godkjennes av reindriften, herunder også traseer for hundekjøring
- Mulighet for husbanklån for unge i reindriften

Samferdselsdepartementet

- Forbud mot veisalting i reinbeiteområdene
- Plan for å redusere reinpåkjørslar på vei og jernbane
- Samordning av erstatningssatser for rein drept på jernbane og satser for rein drept av rovvilt

Finansdepartementet

- Avgiftsfritak ved kjøp av tohjuls terreng-motorsykel til bruk i reindriften
- Avgiftsrefusjon på drivstoff til bruk i reindriften

Klima- og miljødepartementet

- Hvordan oppnå den todelte målsetningen i rovviltforliket?
- Hvordan kan Klima- og miljødepartementet bidra til å forhindre ytterligere tiltak/nedbygging av reinbeiteområdene?
- Drøfting av behovet for revidering av verneforskrifter for verneområder samt behov for endringer i naturmangfoldloven slik at reindriften blir hensyntatt gjennom verneforskriftene.
- Gjennomgang av prosedyrer for fastsetting av erstatningssatser

Justisdepartementet

- Etablering av en miljødomstol
- Endring av oreigningslova

5 Importordninger

Det tollbaserte importvernet skal, innenfor de rammer som Norges forpliktelser i henhold til WTO-avtalen setter, praktiseres på en måte som sikrer reindriftsnæringen et rimelig vern mot konkurrerende import.

Landbruksdirektoratet kan fastsette kvoter for reinkjøtt og/eller levende rein for slakting, som kan importeres med redusert toll, etter samråd med Markedsutvalget for reinkjøtt og reinkjøtt-bransjen for øvrig. I en situasjon hvor Markedsutvalget og bransjen gir råd om redusert toll på reinkjøtt, forutsetter Landbruks- og matdepartementet at Landbruksdirektoratet tar kontakt med departementet.

10. februar 2022

Inge Even Danielsen

Viil Søyland